

vervangen (veertienhonderd man op Curaçao, elfhonderd op Aruba) – en er kwamen precies dezelfde moeilijkheden als in het Surinaamse geval: Roosevelt (die eind januari '42 tegen van Kleffens zei, 'de wens van Venezuela om Curaçao en Aruba te bezetten, best te kunnen begrijpen'¹) verlangde toelating van een Venezolaanse militaire missie; dat werd geweigerd maar wèl werden twee Venezolaanse liaison-officieren toegelaten.²

Dat de vrees voor de kwade gevolgen van een Amerikaanse 'bezetting' waaraan vooral Steenberghe en Welter uitdrukking gegeven hadden, overtrokken was, stippen wij slechts aan. Toen van Kleffens in januari '42 in Washington was, droegen Steenberghe en Welter overigens geen verantwoordelijkheid meer voor de behandeling van kwesties die uit de aanwezigheid van Amerikaanse garnizoenen in de West voortvloeiden: zij hadden op 13 oktober '41, twee-en-een-halve maand na Bolkesteins dagaantekening: 'Dit duurt geen drie maanden', aan Gerbrandy meegedeeld dat zij zijn kabinet zouden verlaten.

Steenberghe en Welter nemen ontslag

Aanleiding tot de ontslagaanvraag van Steenberghe en Welter was een verklaring die Gerbrandy op donderdagavond 9 oktober '41 'namens de Nederlandse regering' door Radio Oranje had laten uitzenden – een verklaring waarvan het officiële karakter nog onderstreept was doordat zij door Pelt, het hoofd van de Regeringsvoorlichtingsdienst, voorgelezen was. Zij had betrekking op bombardementen die in een nabije toekomst door de *Royal Air Force* in Nederland uitgevoerd konden worden.

Over dergelijke bombardementen was in de voorafgaande periode al het nodige te doen geweest. Uiteraard waren koningin en kabinet er geen tegenstanders van dat belangrijke Duitse doelen in Nederland gebombardeerd zouden worden, ook niet als die bombardementen het risico meebrachten dat Nederlandse burgers er het slachtoffer van zouden worden. Er werd evenwel van de *RAF* gevergd dat zij met behoedzaamheid zou

¹ Van Kleffens: Verslag 'Reis naar de Verenigde Staten . . . 10 januari–7 maart 1942' (30 jan. 1942). ² Toen prinses Juliana in februari–maart '44 een bezoek bracht aan de Nederlandse Antillen, drong Washington er op aan dat zij óók een bezoek zou brengen aan Caracas, de hoofdstad van Venezuela. Het kostte van Kleffens toen veel moeite, de koningin te overreden om dit goed te vinden, vooral toen enkele dagen later bleek dat de president van Venezuela er prijs op stelde dat de prinses een nacht in Caracas zou overblijven; de koningin dachtte daar infectiegevaar. De overnachting ging niet door.